

ON THE FACT OF DISCOVERY AND SEIZURE OF STEPPE EAGLE NESTLINGS AT CUSTOMS IN SARATOV REGION, RUSSIA

Suleymanova G.F. (National Park “Khvalynsky”, Khvalynsk, Russia)

Contact:

Guzyaliya Suleymanova
suleymanovagf@mail.ru

Recommended citation: Suleymanova G.F. On the Fact of Discovery and Seizure of Steppe Eagle Nestlings at Customs in Saratov Region, Russia. – Raptors Conservation. 2023. S2: 487–489. DOI: 10.19074/1814-8654-2023-2-487-489 URL: <http://rrrcn.ru/en/archives/35255>

Steppe Eagle (*Aquila nipalensis*) is a rare bird inhabiting wide open areas. The species listed in the Red Book of the Saratov region as small-numbered, depressed category with a slow population decline. The species is included in the Red Data Book of the Russian Federation (Bragin, Belik, 2021), Appendix 2 of CITES, Appendix 2 of the Berne Convention, Appendix 2 of the Bonn Convention. Currently, Steppe Eagle is encountered in the southeastern part of the Saratov region, in the Saratov Transvolga. Previously, scientists noted that the northwestern border of the species' range is gradually moving towards Kazakhstan (Galushin, 2001).

Three Steppe Eagle nestlings were seized at border control in Urban-type settlement Ozinki in the Saratov region, on the Russian border with Kazakhstan.

The species of seized nestlings was determined after consultation with the staff of the Severtsov Institute of Ecology and Evolution of the RAS (Saratov). Institute staff recommended to transfer nestlings to the Khvalynsky National Park, and border service employees in the Saratov region delivered nestlings there on June 1, 2023. During an external examination, veterinarian determined that nestlings' appearance was satisfactory, they could not fly, had moderate appetite, were weakened and needed veterinary care. Nestlings' age estimated at the first month, sexes were not determined.

During June 1–22, 2023, nestlings were fed and rehabilitated under the supervision of employees of the Teremok aviary farm of the Khvalynsky National Park. Fresh beef and water four times a day constituted their diet. Their bodies grew, and nestlings developed contour feathers (Fig. 1).

However, on July 22, 2023, one nestling died and was removed from the enclosure to avoid the spread of infection to living nestlings. After an examination by an ornithologist, it was decided to send the biomaterial of the deceased nestling to the Federal State-Financed Institution “All-Russian Research Institute for Animal Protection” (Saratov branch) to clarify the cause of death. The autopsy report No. Sar23.P-1984 dated 07.07.2023 and bacteriological examination indicate that nestling died from acute heart failure (aerosacculitis, pericarditis) due to colibacillosis. The causative agent of colibacillosis, *E. coli*, was isolated from the nestling's body.

The above indicates the vulnerability of Steppe Eagle nestlings at the age of one month. It is necessary to develop standards for keeping these birds in captivity in the future. In nature, particularly strict rules and protective measures should be introduced in pre-nesting and nesting periods of eagles' development. Employees of ecological education should teach local residents and students about the importance of preserving biodiversity and specifically about Steppe Eagle conservation.

Steppe Eagles (*Aquila nipalensis*) in the nest: female and nestlings.
Photo by I. Karyakin.

Степные орлы (*Aquila nipalensis*) в гнезде: самка с птенцами.
Фото И. Карякина.

Дала қырандары (*Aquila nipalensis*) уяда, аналық балапандарымен. И. Карякинның фотосы.

О ФАКТЕ ОБНАРУЖЕНИЯ И ИЗЪЯТИЯ ПТЕНЦОВ СТЕПНОГО ОРЛА НА ТАМОЖНЕ В САРАТОВСКОЙ ОБЛАСТИ, РОССИЯ

Сулейманова Г.Ф. (Национальный парк «Хвалынский», Хвалынк, Россия)

Контакт:

Гузюлия Сулейманова
suleymanovagf@mail.ru

Рекомендуемая цитата: Сулейманова Г.Ф. О факте обнаружения и изъятия птенцов степного орла на таможне в Саратовской области, Россия. – Пернатые хищники и их охрана. 2023. Спецвып. 2. С. 487–489. DOI: 10.19074/1814-8654-2023-2-487-489 URL: <http://rrrcn.ru/ru/archives/35255>

Fig. 1. *Steppe Eagle nestling (Aquila nipalensis) in Teremok aviary farm of the Khvalynsky National Park. 02/06/2023 – on the left and 10/06/2023 – on the right. Photos by G. Suleymanova*

Рис. 1. Птенец степного орла (*Aquila nipalensis*) в вольерном хозяйстве «Теремок» национального парка «Хвалынский», 02.06.2023 – слева и 10.06.2023 – справа. Фото Г. Сулеймановой.

Сурет 1. «Хвалынский» улттық паркiнiн «Теремок» қуc қаумалындағы дала қыраны (*Aquila nipalensis*), 02.06.2023 – сол жақта және 06.10.2023 – он жақта. Автордын фотосы.

Степной орёл (*Aquila nipalensis*) – редкая птица открытых пространств. Вид занесён в Красную книгу Саратовской области в категории малочисленный, угнетённый вид с медленно снижающейся численностью. Вид включён в Красную книгу Российской Федерации (Брагин, Белик, 2021), Приложение 2 СИТЕС, Приложение 2 Бернской конвенции, Приложение 2 Боннской конвенции. В настоящее время птицы встречаются в юго-восточной части Саратовской области, в Саратовском Заволжье. Ранее учёные отмечали, что северо-западная граница ареала вида постепенно отодвигается к Казахстану (Галушин, 2001).

Изъятие трёх птенцов степного орла произошло в результате пограничного досмотра в пункте ПТТ Озинки Саратовской области, на границе России с Казахстаном.

После консультации с сотрудниками Института экологии и эволюции имени А.Н. Северцова РАН (г. Саратов) определено, что изъятые птенцы принадлежат к виду степной орёл. Сотрудники института рекомендовали передать птенцов в Хвалынский национальный парк. Сотрудники пограничной службы по Саратовской области доставили птенцов степного орла в национальный парк «Хвалынский» 1 июня 2023 г. При внешнем осмотре птенцов ветеринар установил, что вид птенцов удовлетворительный, они не могут летать, имеют умеренный аппетит, птенцы были ослаблены и нуждались в ветеринарной помо-

щи. Возраст птенцов – первый месяц жизни, пол не определён.

В период с 1 по 22 июня 2023 г. птенцы находились на вскармливании и реабилитации под наблюдением сотрудников вольерного хозяйства «Теремок» национального парка «Хвалынский». Свежее говяжье мясо и вода четыре раза в день составляли рацион данных птиц. Их тела увеличились в размерах, у птенцов появились контурные перья (рис. 1).

Однако 21 июня 2023 г. один птенец погиб и был изъят из вольера во избежание инфицирования живых птенцов. После осмотра орнитолога было решено отправить биоматериал умершего птенца в ФГБУ «ВНИИЗЖ» Саратовский филиал для уточнения причины гибели птиц. В протоколе вскрытия № Сар23.П-1984 от 07.07.2023 и бактериологического исследования указано, что гибель наступила от острой сердечной недостаточности (аэросаккулит, перикардит) вследствие колибактериоза. В организме птенца был выделен возбудитель колибактериоза *E. coli*.

Описанный факт указывает на уязвимость птенцов степного орла в месячном возрасте. В дальнейшем необходимо разрабатывать нормы содержания этих птиц в неволе. В естественных условиях следует ввести особо строгие правила и меры охраны в предгнездовой, гнездовой периоды развития орлов. Сотрудники экологического просвещения должны рассказывать местным жителям, школьникам о важности сохранения биоразнообразия и конкретно об охране степных орлов.

Литература / References

Брагин Е.А., Белик В.П. Степной орёл *Aquila nipalensis* (Hodgson, 1833). – Красная книга Российской Федерации, том «Животные». 2-ое издание / Отв. ред. В.В. Рожнов. М.: ФГБУ «ВНИИ Экология», 2021. С. 622–624. [Bragin E.A., Belik V.P. Steppe Eagle *Aquila ni-*

palensis. – Red Data Book of Russia. Vol. Animals. Moscow, 2001: 434–435. (in Russian.)

Галушин В.М. Степной орёл *Aquila nipalensis*. – Красная книга Российской Феде-

рации. Т. 2. (животные). М., 2001. С. 434–435. [Galushin V.M. Steppe Eagle *Aquila nipalensis*. – Red Data Book of Russia. Vol. 2. (Animals). Moscow, 2001: 434–435. (in Russian.)]

САРАТОВ ОБЛЫСЫНДАҒЫ КЕДЕНДЕРДЕ ДАЛА ҚЫРАНЫ БАЛАПАНЫН АНЫҚТАУ ЖӘНЕ ТӘРКІЛЕУ ФАКТІСІ ТУРАЛЫ, РЕСЕЙ

Сулейманова Г.Ф. («Хвалынский» ұлттық паркі, Хвалынский, Ресей)

Контакт:

Гузалия Сулейманова
suleymanovagf@mail.ru

Ұсынылатын дәйексөз: Сулейманова Г.Ф. Саратов облысындағы кедендерде дала қыраны балапанын анықтау және тәркілеу фактісі туралы, Ресей. – Пернатые хищники и их охрана. 2023. Спецвып. 2. С. 487–489. DOI: 10.19074/1814-8654-2023-2-487-489 URL: <http://rrrcn.ru/ru/archives/35255>

Дала қыраны (*Aquila nipalensis*) – ашық жерлерде сирек кездесетін құс. Түр Саратов облысының Қызыл кітабына сандары баяу азайып бара жатқан шағын, қаналғын түр санатында енгізілген. Түр Ресей Федерациясының Қызыл кітабына (Брагин, Белик, 2021), СИТЕС 2-қосымшасына, Берн конвенциясының 2-қосымшасына, Бонн конвенциясының 2-қосымшасына енгізілген. Қазіргі уақытта құстар Саратов облысының оңтүстік-шығыс бөлігінде, Саратов еділінің сол жағы аймағында кездеседі. Бұған дейін ғалымдар түрдің таралу аймағының солтүстік-батыс шекарасы біртіндеп Қазақстанға қарай жылжып келе жатқанын атап өткен болатын (Галушин, 2001).

Ресейдің Қазақстанмен шекарасындағы Саратов облысындағы Озинки елді мекенінде шекаралық тексеру нәтижесінде үш дала қыранының балапаны тәркіленді.

А.Н. Северцов РҒА (Саратов қ.) атындағы экология және эволюция институтының қызметкерлерімен кенескеннен кейін ұсталған балапандардың дала қыраны түріне жататыны анықталды. Институт қызметкерлері балапандарды Хвалынский ұлттық паркіне тапсыруды ұсынды. Саратов облысындағы шекара қызметінің қызметкерлері 01.06.2023 ж. «Хвалынский» ұлттық паркіне дала қырандарының балапандарын жеткізген. Ветеринар дәрігер балапандарды сыртқы тексеру кезінде балапандардың сыртқы түрі қанағаттанарлық екенін, олардың ұша алмайтынын, тәбет орташа, балапандар әлсіреген және ветеринарлық көмекке мұқтаж екенін анықтады. Балапандар-

дың жасы тіршілігінің бірінші айы, жынысы анықталмаған.

2023 жылдың 1 маусымы мен 22 маусымы аралығында «Хвалынский» ұлттық паркінің «Теремок» қаумал шаруашылығы қызметкерлерінің бақылауымен балапандар қоректендіріліп, сауықтыру жұмыстары жүргізілді. Бұл құстардың рационын күніне төрт рет сиырдың жас еті мен су құрады. Олардың денелері үлкейіп, балапандардың контурлы қауырсындары пайда болды (1-сурет).

Алайда 21.06.23 күні бір балапан қаза болып, тірі балапандарға жүкпас үшін қаумалдан шығарылды. Орнитологтың сараптамасынан кейін құстың қаза болу себебін анықтау үшін оның биоматериалын «БҒЗИ» ФМБМ Саратов филиалына жіберу туралы шешім қабылданды. 07.07.2023 ж. № Сар23.П-1984 сараптама қорытындысы және бактериологиялық зерттеу колибактериоздан болатын жедел жүрек жеткіліксіздігінен (аэросаккулит, перикардит) қаза болғанын көрсетеді. Балапанның ағзасында колибактериоз қоздырғышы *E. coli* бөлінген.

Сипатталған факт дала қыраны балапандарының бір айлық кезінде осалдығын көрсетеді. Болашақта бұл құстарды қамауда ұстаудың стандарттарын зерттеу қажет. Табиғи жағдайда қырандардың көбеюі және өсіп-салуға дейінгі дамуы кезінде ерекше қатан ережелер мен қорғау шараларын енгізу қажет. Экологиялық ағартушылық қызметкерлері жергілікті тұрғындар мен мектеп оқушыларына биологиялық алуантүрлілікті сақтаудың маңыздылығы туралы, әсіресе дала қырандарын қорғау туралы айтып беруі керек.